

Mysteriën en symbolen van de ziel

Een door de geest bezielde mens worden

✍ Gert Jan van der Steen

Dit is de analytische boekbespreking van een actuele uitgave van De Rozekruis Pers in haar reeks *Spirituele teksten*. De titel luidt 'Mysteriën en symbolen van de ziel: een door de geest bezielde mens worden' en de auteur is André de Boer.

Dit boek zet aan tot 'nieuwe wording'. Een prachtterm die het karakter van het boek aangeeft: vanuit contemplatieve en esoterische tradities uit het Oosten en het Westen komen tot een eigen spirituele ontwikkeling die verder gaat dan persoonlijke ontwikkeling. Om daarmee bij te dragen aan een algehele geestelijke bewustwording en vernieuwing. Gaandeweg het boek ontplooit zich een breed scala aan esoterische inzichten die steeds weer praktisch gemaakt worden.

De opzet van het boek

Het boek bestaat uit twee delen. Deel 1, met als titel 'Mysteriën van de ziel' heeft negen hoofdstukken die elk bestaan uit een tekst uit contemplatieve en esoterische tradities uit Oost en West en een aansluitende beschouwing met daarin aanwijzingen hoe je zielebewustzijn kunt bevorderen.

De titels van de hoofdstukken, met traditie en bron, zijn:

- 1 **Leven vanuit eenheid:** advaita vedanta, uit de *Ashtavakra Gita*;
- 2 **Ontstijgen aan dualiteiten:** hermetisme, uit *Vermaning van de ziel*;
- 3 **De drie graden van de ziel verbinden:** kabbalah, uit *De hoogste graad van Geloof*;
- 4 **Ontwikkelen in de vier werelden:** gnostiek christendom, uit *Het lied van de Parel*;
- 5 **De vijf denктоestanden besturen:** raja yoga, uit de *Yoga Sutra's van Patanjali*;
- 6 **Vernieuwen door de zes emanaties:** jodendom, uit de *Bijbel, Genesis 1*;
- 7 **De zeven gouden sleutels hanteren:** boeddhisme, uit *De stem van de Stilte*;
- 8 **Het achtvoudige pad uitdragen:** zoroastrisme, uit *De gâthâ's van Zarathoestra*;
- 9 **Werken met de negen geestelijke gaven:** Paulinisch christendom, uit *1 Korinthiërs 12*.

Deel 2 heeft als titel 'Symbolen van de ziel' met daarin negen essays over aspecten van de ziel, met symbolen, klassieke teksten en beschouwingen.

Online cursus

Het boek bevat de onderdelen van een online cursus die gegeven wordt vanuit het *Lectorium Rosicrucianum*, met als titel 'Mysteriën van de ziel'.

Het boek profiteert daarmee van de eisen die aan een online cursus worden gesteld: toegankelijkheid voor een breed publiek, ongedwongenheid en het snel tot de essentie komen. De cursus, en daarmee het boek, voldoet ruimschoots aan die eisen. Een compliment waard, gezien de variëteit aan onderwerpen die behandeld worden.

De werkwijze van het boek

Het is geen eenvoudige opgave om negen teksten uit verschillende tradities met elkaar te verbinden. De auteur doet dat onder andere door ordeningen en schema's uit de achterliggende tradities bij elkaar te brengen en te uniformiseren. Hij begint met een schema uit de kabbala, dat gaandeweg verbonden wordt met andere schema's uit theosofie, antroposofie en astrologie. De schema's belichten steeds de driedeling persoonlijkheidsziel, ziel en geestziel. Dit zijn benamingen die grotendeels overeenkomen met die uit de theosofie, zoals: 'zelf', 'Zelf' en 'ZELF'.

Spirituele ontwikkeling behelst het integreren van deze driedeling waardoor een 'nieuwe wording' ontstaat en de mens effectief kan medescheppen.

De teksten verschillen enerzijds omdat zij uit verschillende tradities komen. Anderzijds heeft de auteur ze gekozen omdat ze zijn doel dienen. Het is voor hem dan ook nodig om de verschillen in achtergronden ondergeschikt te maken aan het doel. Hij doet dit door de teksten te interpreteren in een groter geheel. Hij schrijft: 'Bij het interpreteren van heilige teksten kunnen gemakkelijk vergissingen worden gemaakt. Dat komt vooral omdat meestal verschillende soorten taal door elkaar worden gebruikt. [...] Om vergissingen te voorkomen is het zinvol om duidingen niet alleen te toetsen aan het eigen innerlijk, maar vooral ook aan een authentieke spirituele traditie of, nog beter: aan meerdere spirituele tradities. Want binnen die kringen werd en wordt gebruikgemaakt van beproefde werkwijzen, en zijn ervaringen en bevindingen uitgebreid met elkaar gedeeld en vaak ook op schrift gesteld.'

De auteur voert de toetsing uit aan de hand van inzichten uit het *Lectorium Rosicrucianum*. Dat een persoonlijke interpretatie toch kan opspelen blijkt uit de tekst van hoofdstuk 1, die afkomstig is uit de *Ashtavakra Gita* in de vertaling van Ad van Dun. Op het einde schrijft De Boer: 'Weet: al wat vorm heeft is onwerkelijk, het vormeloze is jouw ware Zelf. Uit dit weten ontspruit nieuwe wording.' Echter, het gevoel van uw recensent zegt dat de tweede zin nooit in de *Ashtavakra Gita* kan staan, een tekst die hijzelf jarenlang heeft gekoesterd. Dat klopt: Van Dun schreef hier 'Dit weten ontwortelt nieuwe wording.' Ook andere vertalingen in het Engels en het Nederlands lijken op Van Dun. Zoals C. Keus: 'Door dit geestelijk onderricht zult gij ontsnappen aan een mogelijke wedergeboorte' (lett.: Is er niet de mogelijkheid van wedergeboorte).

Over de auteur

Mgr. prof. dr. ir. Gert Jan van der Steen (1943) is de wijbisschop van de VKK.

In zijn beroepsleven werkte hij als taaltechnoloog; en hij doceerde als hoogleraar *Uitwisselingstalen*. Daarnaast was hij yogadocent. Hij houdt zich nu bezig met de integratie van oude en nieuwe vormen van spiritualiteit.

Ook heb ik een bevriende Sanskritist geraadpleegd; die komt tot een soortgelijke vertaling uit de brontekst. Desgevraagd antwoordt André de Boer dat hij zijn versie eertijds mooier en nauwkeuriger vond, maar nu ook inziet dat deze niet juist is. Hij zal de tekst in de volgende druk aanpassen. Het ironische is dat ik momenteel, samen met De Boer, ook liever had zien staan: 'Uit dit weten ontspruit nieuwe wording.' De Ashtavakra hoeft geen eindpunt te zijn, maar kan een nieuw begin markeren.

De invloed van het Lectorium

Het *Lectorium Rosicrucianum* is gesticht door o.a. Jan van Rijckenborgh, die een aantal zienswijzen ontwikkelde die na zijn dood genuanceerd werden. Het *Lectorium* ziet zichzelf nu als een moderne mysterieschool die spirituele ontwikkeling beoogt mede door het bestuderen van en meditatie op teksten uit de traditie van gnosis en gnostiek. Een belangrijk onderwerp is de transfiguratie door de geest. Het *Lectorium* stelt veel klassieke literatuur op gebied van de gnosis (breed gezien) ter beschikking van het algemeen publiek. De online cursussen (er zijn er meerdere) en dit boek zijn daar ook een mooi voorbeeld van.

In het boek lopen de eigen inzichten van het *Lectorium* en van de behandelde tradities wel wat door elkaar. Het is kennelijk zo dat wanneer de traditie niet expliciet genoemd wordt er sprake is van een inzicht vanuit het *Lectorium*. Dat klopt met de herhaalde mededeling dat dit boek is geschreven vanuit het *Lectorium*.

Toch kan dit af en toe lastig zijn. Het boek dient een algemeen doel, waarbij een veelvoud aan achtergronden uit verschillende tradities passeert. Het boek zou er bij winnen wanneer bij een inzicht vanuit het *Lectorium* dit ook vermeld wordt. Bijvoorbeeld, op p. 162 wordt gezegd: 'Die

vernieuwing vindt zijn oorsprong in het opvlammen van de geestvonk nabij het hart, bij de top van de rechterhartkamer, om precies te zijn.'

Dit lijkt een uitspraak te zijn van Van Rijckenborgh die bekend staat om zijn associaties van lichamelijke locaties/processen en ziele- of geestelijke aspecten. Die associaties zijn echter omstreden!

Beoordeling

Dit is een aantrekkelijk boek. Het heeft een doordachte indeling met aansprekende titels. (De nummers 1 tot 9 in de titels doen denken aan de *Dummy*-boeken.) Het taalgebruik is eigentijds, bondig en lenig (wat af en toe ook nodig is om verbanden te kunnen leggen). Soms wordt een term niet op tijd geïntroduceerd, zoals het '6e kosmische gebied', maar dat wordt later goedge maakt.

Het is ook een stimulerend boek. Voortdurend wordt de werking van de godsvonk belicht en het streven om daarvan bewust te worden. Deze belichting heeft op zichzelf een geestelijke uitwerking. Er gaat van het boek een bepaalde urgentie uit, terwijl de auteur je steeds vrijlaat.

Dit is vooral een boek voor spirituele zoekers die willen werken aan de eigen geestelijke ontwikkeling. Maar ook een informatief boek voor mensen die open staan voor een ruimer mens- en wereldbeeld.

Lezers van *Reflectie* zullen hier veel bekende achtergronden tegenkomen. De online cursus van het *Lectorium* sluit ook aan bij de online cursus van de Vrij-Katholieke Kerk waarin het religieuze aspect verder wordt uitgewerkt. Het hoofdstuk over de innerlijke structuur van de mens zou bijna gemeenschappelijk kunnen zijn.

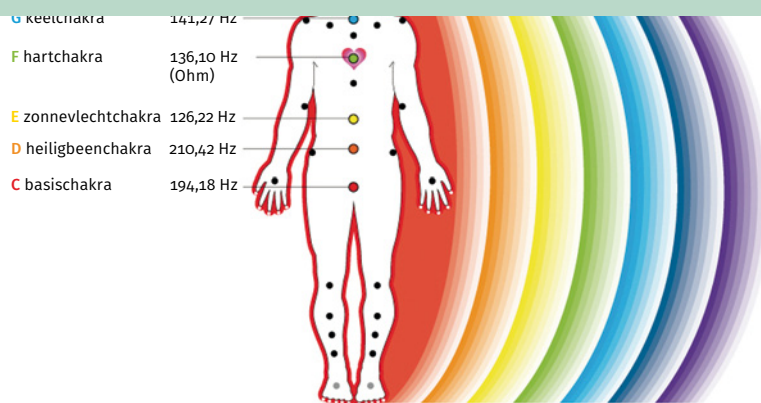
Door de doordachte indeling is het boek ook geschikt om te werken in verdiepingskringen. ■

Het verhaal achter 432 Hertz

Pleidooi voor een terugkeer naar de natuurlijke [af]stemming van mens en muziek

✍ Peter Gouw en Piet Vessies

In onze diensten zingen wij in de toon 'G' tot en met de consecratie. Bij 'O komt gij getrouwen' gaan we over naar de toon 'A' tot en met de Communie. Zoals u in het diagram kunt zien activeert de 'G' het keelchakra, en de 'A' het voorhoofdchakra. Dit komt overeen met wat dr. Annie Besant aangeeft. Het is goed om ons te realiseren dat het trillingsgetal van de gehele *Heilige Mis* boven het hartchakra uitgaat en de hogere gebieden van de mens stimuleert.

Resonantiediagram over de relatie tussen chakra's en toonhoogten

Muziek is belangrijk. Het doet ons iets, het brengt ons in bepaalde stemmingen, het stemt ons letterlijk af op het universum. Het kan ons vrolijk maken, bedroefd, meditatief of in wat voor stemming dan ook. Het kan ons zelfs genezen. Dat is altijd al een functie van muziek geweest. Muziek vind je in alle culturen terug, tot in het verre verleden; recentelijk is er een fluit gevonden in een Neanderthaler nederzetting. Vanaf het allereerste begin is de mens verbonden geweest met muziek. *Haal je oude instrument(en) weer van zolder en maak muziek!*

Het universum is muziek

Muziek heeft altijd een rol gespeeld in de mystiek. Denk maar aan medicijnmannen en sjamanen die werken met trommels, fluiten, klankschalen en allerlei andere instrumenten. Muziek kan je helen, kan je terug in contact brengen met de natuur. Kan je letterlijk weer 'afstemmen' op het universum. Want het universum is muziek; muziek is tril-